

Súd: Okresný súd Košice II
Spisová značka: 17P/175/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7220212324
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Macalová
ECLI: ECLI:SK:OSKE2:2021:7220212324.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice II sudkyňou JUDr. Janou Macalovou, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: Z. K., nar. XX.XX.XXXX a T. K., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, Staničné námestie 9, deti rodičov: O. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XX, N. a L. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom N. - M., v konaní o návrhu matky na zvýšenie výživného na maloleté deti a zmenu priezviska maloletých detí, takto

rozhodol:

I. M e n í rozsudok Okresného súdu Košice II sp. zn. 25P/7/2012-32 zo dňa 5.4.2012 tak, že z v y š u j e výživné otca na maloletého Z. K., nar. X.X.XXXX zo sumy 43,-Eur mesačne na 80,-Eur mesačne a na maloletého T. K.É., nar. XX.X.XXXX zo sumy 40,-Eur mesačne na 70,-Eur mesačne, ktoré výživné je o t e c p o v i n n ý poukazovať k rukám matky vždy do 15.teho dňa v mesiaci vopred opakovane do budúca, počnúc od 3.12.2020.

II. Dlžné výživné otca za obdobie od 3.12.2020 do 31.7.2021 voči maloletému Z. vo výške 594,51,-Eur z a v ä z u j e otca zaplatiť matke v mesačných splátkach po 20,-Eur spolu s bežným výživným, počnúc mesiacom právoplatnosti rozsudku až do zaplatenia pod následkom straty výhody splátok.

III. Dlžné výživné otca za obdobie od 3.12.2020 do 31.7.2021 voči maloletému T. vo výške 518,13,-Eur z a v ä z u j e otca zaplatiť matke v mesačných splátkach po 20,-Eur spolu s bežným výživným, počnúc mesiacom právoplatnosti rozsudku až do zaplatenia pod následkom straty výhody splátok.

IV. U d e ľ u j e za otca súhlas matke k podaniu žiadosti o zmenu priezviska maloletého Z. K., rod. N., nar. X.X.XXXX na priezvisko „U.“ a maloletého T. K., rod. N., nar. XX.X.XXXX na priezvisko „U.“.

V. V prevyšujúcej časti súd návrh matky z a m i e t a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom doručeným súdu dňa 3.12.2020 žiadala matka zvýšiť výživné na mal. Z. zo sumy 43 eur mesačne na 120 eur mesačne a mal. T. zo sumy 40 eur mesačne na 120,- eur mesačne, počnúc odo dňa podania návrhu. Zároveň žiadala, aby jej súd udelil za otca súhlas k podaniu žiadostí o zmenu priezviska maloletých detí na priezvisko „U.“. Uviedla, že rozsudkom Okresného súdu Košice II zo dňa 5.4.2012 sp. zn. 25P/7/2012 bola schválená dohoda rodičov, na základe ktorej boli maloleté deti zverené do jej osobnej starostlivosti s povinnosťou otca prispievať na výživu mal. Z. sumou 43 eur a mal. T. sumou 40 eur mesačne. Otec bol zároveň povinný uhrádzať aj dlžné výživné za obdobie od 1.1.2012 do 31.3.2012 na obe deti v sume 199 EUR v pravidelných mesačných splátkach v sume 10 eur spolu s bežným výživným. Otec určené výživné neuhrádza, taktiež neuhradil dlžné výživné. Matka požiadala o vyplácanie náhradného výživného, ktoré jej je vyplácané od roku 2019. Otec detí sa v súčasnej dobe nachádza vo výkone trestu odňatia slobody z dôvodu, že neuhrádzal výživné na deti

z predchádzajúceho vzťahu. Od posledného rozhodnutia sa potreby maloletých detí zmenili, nakoľko uplynula doba 8 rokov. Zvýšili sa náklady na stravu i ošatenie detí. V súvislosti s celospoločenskou pandemickou situáciou školské vyučovanie prebiehalo dištančnou formou, v tejto súvislosti jej vznikli náklady na zabezpečenie zariadení na domácu výučbu. Výdavky špecifikovala v návrhu nasledovne: strava cca 200 eur mesačne, ošatenie 150 eur mesačne, školské potreby a učebnice cca 100 eur mesačne, nákup PHM a cestovné 50 eur mesačne, jednorazové náklady na nákup počítača 1 300 eur. Otec sa o deti žiadnym spôsobom nezaujíma. V roku XXXX uzavrela manželstvo s R.. Q. K.. Otec detí súhlasil so zmenou priezvisk maloletých z priezviska N. na priezvisko K.. Rozsudkom Okresného súdu Košice II sp. zn. 23Pc/8/2017 bolo jej manželstvo rozvedené a po právoplatnosti rozsudku si zmenila priezvisko na svoje rodné. Priezviská detí ostali nezmenené. Sú vo veku kedy si uvedomujú, že sa volajú inak ako ich matka a že nemajú k jej bývalému manželovi a jeho rodine žiadny príbuzenský vzťah. Obaja prejavili vôľu mať rovnaké priezvisko ako matka a jej rodina.

2. Spolu s návrhom predložila v kópii rodné listy maloletých detí, rozsudky Okresného súdu Košice II sp. zn. 23Pc/8/2017-35 zo dňa 14.11.2017, sp. zn. 25P/7/2012-32 zo dňa 5.4.2012, daňové priznanie za rok 2019, výpis z účtu za mesiac marec 2021, osvedčenie o evidencii osobného motorového vozidla zn. F. F..

3. Písomným podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 9.4.2021 sa otec vyjadril k návrhu matky. Nesúhlasil so zvýšením výživného s odôvodnením, že v súčasnej dobe sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, kde nemôže byť zamestnaný z dôvodu svojich závažných zdravotných problémov. Nepoberá žiadny príjem. Po dobu niekoľkých rokov nebol zamestnaný ani nevykonával podnikateľskú činnosť, z ktorej by mal príjem. Nemá žiadne úspory. Nevlastní nehnuteľný ani hnuteľný majetok vyššej hodnoty. Na účtoch nemá žiadne finančné prostriedky. Vzhľadom na uvedené skutočnosti žiadal, aby súd návrhu na zvýšenie výživného nevyhovel.

4. Kolízny opatrovník prešetril pomery v rodine maloletých detí a súdu dňa 5.5.2021 doručil správu zo zisťovania. Uviedol, že mal. Z. je žiakom X. ročníka základnej školy. Navštevuje špeciálnu triedu, je sledovaný v odbornej psychologickkej ambulancii. Mal. T. je žiakom X. ročníka základnej školy. Venuje sa futbalu, anglickému jazyku. Je zdravý, má veku primerané potreby a záujmy. Matka spolu s deťmi a starou matkou detí bývajú v 3 izbovom byte v osobnom vlastníctve starej matky, ktorej matka prispieva na bývanie sumou 150 eur mesačne. Domácnosť zodpovedá potrebám všetkých jej členov. V rámci sociálneho zisťovania pomerov bol dňa 29.4.2021 vykonaný pohovor s deťmi, ktoré boli informované o prebiehajúcom konaní. Uviedli, že všetko čo potrebujú im zakupuje mamka, ktorá sa o nich dobre stará. Svojho biologického otca vôbec nepoznajú. Nepamätajú sa naňho ani nevedia ako sa volá. Nie sú v žiadnom kontakte ani s bývalým manželom mamy. Uviedli, že s priezviskom K. nemajú žiadne problémy. Nikto sa im nevysmieva a podobne, ale boli by radi keby mali priezvisko ako ich mamka, babka a blízka rodina. Priezvisko U. sa im páči viac ako K.. Kolízny opatrovník odporučil návrhu matky vyhovieť.

5. Súd nariadil na prejednanie veci pojednávanie, na ktorom vykonal dokazovanie vypočutím účastníkov konania, kolízneho opatrovníka, listinnými dôkazmi a zistil nasledovný skutočný stav:

6. Rozsudkom Okresného súdu Košice II sp. zn. 25P/7/2012-32 zo dňa 5.4.2021 súd schválil rodičovskú dohodu, podľa ktorej boli mal. Z. a T. zverení do osobnej starostlivosti matky s právom oboch rodičov maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok. Otec sa zaviazal prispievať na výživu mal. Z. sumou 43 eur mesačne a na mal. T. sumou 40 eur mesačne. Dlhé výživné za obdobie od 1.1.2012 do 31.3.2012 na obe deti spolu vo výške 199 eur sa otec zaviazal uhrádzať v mesačných splátkach po 10 eur spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 23.5.2012.

7. Rozsudkom Okresného súdu Košice II sp. zn. 23Pc/8/2017-35 zo dňa 14.11.2017 bolo manželstvo účastníkov konania O. K., rod. U., nar. X.X.XXXX a R.. Q. K., nar. XX.X.XXXX uzatvorené dňa XX.X.XXXX rozvedené. Rozsudok nadobudol dňa 15.1.2018 právoplatnosť.

8. Podľa daňového priznania za rok 2019 matka detí dosiahla základ dane z príjmov v sume 2 434,87 eur. Podľa daňového priznania za rok 2020 dosiahla základ dane 2 188,57 eur.

9. Podľa oznámenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice zo dňa 7.4.2021 otec detí za obdobie posledných 12 mesiacov nebol a ani v súčasnej dobe nie je vedený v evidencii uchádzačov

o zamestnanie. Nepoberal, nepoberá a do súčasnej doby nepožiadala o dávky v hmotnej núdzi ani iné sociálne dávky.

10. Podľa správy Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Košice - Šaca zo dňa 28.5.2021 otec detí nastúpil na výkon trestu odňatia slobody predvedením dňa 30.7.2020 Od nástupu do výkonu trestu nie je pracovne zaradený. Predpokladaný koniec trestu má plánovaný dňa 28.7.2021.

11. Rozsudkom Okresného súdu Košice I sp. zn. 8T 45/13-97 zo dňa 10.6.2014 bol otec detí uznaný vinným, že v N. ani inde si pravidelne neplní svoju vyživovaciu povinnosť na N. N., nar. XX.X.XXXX a L. N., nar. X.X.XXXX a to i napriek rozsudku Okresného súdu Košice I sp. zn. 35C 216/09 zo dňa 18.3.2010, ktorý nadobudol právoplatnosť 2.6.2010, ktorý upravuje vyživovaciu povinnosť na N. vo výške 50,- Eur a na L. vo výške 33,- Eur mesačne vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky R.. M. N., čím takto za obdobie od 1.11.2012 Do 10.6.2014 vznikol dlh na výživnom v sume 1 577 eur Tým spáchal prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 os. 1,3 písm. a/ Trestného zákona. Za to bol odsúdený podľa § 207 ods. 3 Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 12 (dvanásť) mesiacov. Podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. súd výkon uloženého trestu odňatia slobody podmienene odložil. Podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. určil skúšobnú dobu v trvaní 18 (osemnásť) mesiacov. Podľa § 50 ods. 2, § 51 ods. 4 písm. d/ Tr. zákona súd uložil podmienene odsúdenému zaplatiť v skúšobnej dobe zameškané výživné. Rozsudok nadobudol dňa 8.8.2014 právoplatnosť.

12. Uznesením sp. zn. 8T/45/2013 zo dňa 18.1.2017 súd podľa § 5 ods. 4 Tr. zák. vyslovil, že ods. L. N.R., nar. XX.X.XXXX sa v skúšobnej dobe podmienene odsúdenia neosvedčil a súd nariadil odsúdenému trest odňatia slobody vo výmere 12 (dvanásť) mesiacov nepodmienene so zariadením odsúdeného podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. do ústavu s minimálnym stupňom stráženia. Uznesenie nadobudlo dňa 25.2.2017 právoplatnosť.

13. Trestným rozkazom Okresného súdu Košice II sp. zn. 6T/79/2020-204 zo dňa 31.5.2021 súd uznal otca detí za vinného, že v N. a inde od 17.1.2015 do 30.7.2020 si neplní vyživovaciu povinnosť k svojim mal. deťom Z. K., nar. X.X.XXXX a T. K., nar. XX.X.XXXX, hoci táto mu vyplýva zo Zákona o rodine a rozsudkom Okresného súdu Košice II sp. zn. 25P/7/2012 zo dňa 5.4.2012 bol zaviazaný prispievať na výživu mal. Z. K. sumou 43 eur mesačne a na výživu mal. T. K. sumou 40 eur mesačne a tak dlhuje k rukám matky detí O. U. výživné vo výške 5 561 eur, pričom rozsudkom Okresného súdu Košice I sp. zn. 8T/45/2013, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 8.8.2014 bol odsúdený pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Trestného zákona, čím spáchal prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b/, písm.c/ Trestného zákona, § 138 písm.b/ Trestného zákona. Podľa § 44 Trestného zákona súd upustil od uloženia ďalšieho trestu podľa § 43 Trestného zákona, pretože trest odňatia slobody vo výmere 12 mesiacov uložený rozsudkom Okresného súdu Košice I sp. zn. 8T/45/2020 zo dňa 10.6.2014 v spojení s uznesením toho istého súdu zo dňa 18.1.2017 možno považovať na ochranu spoločnosti a nápravu páchatela za dostatočný. Trestný rozkaz nadobudol dňa 18.6.2021 právoplatnosť.

14. Matka na pojednávaní dňa 28.6.2021 zotrvala na návrhu. Uviedla, že výživné na maloleté deti zo strany otca bolo naposledy upravované v roku 2012. Vzhľadom na uplynutie dlhšej doby má za to, že pomery na strane maloletých detí sa značným spôsobom zmenili. V čase poslednej úpravy sa deti nachádzali v jej celodennej starostlivosti. V súčasnej dobe maloletý Z. navštevuje X. ročník základnej školy, maloletý T. X. ročník základnej školy. Maloletý Z. navštevuje základnú školu so špeciálnou triedou. Má diagnostikovanú B. F.. V tejto súvislosti berie lieky a pravidelne navštevuje psychologickú a psychiatrickú ambulanciu. Za nákup liekov mesačne uhrádza 20 eur. Maloletý sa stravuje v škole. Od septembra 2021 sa bude za stravné uhrádzať suma vo výške 20 až 30 eur mesačne. Maloletý sa venuje hre M. za čo uhrádza mesačne 8 eur. Taktiež navštevuje N. za čo uhrádza 12 eur mesačne. V škole na začiatku školského roka uhradila poplatok vo výške 40 eur, maloletému zakúpila školské potreby a pomôcky vo výške 100 eur. Na zakúpenie pracovných zošitov z anglického jazyka uhrádza ku koncu školského roka sumu vo výške 20 eur. Taktiež maloletému uhradila mesačník MHD v sume 10 eur. V súvislosti s dištančným vzdelávaním vzhľadom na celospoločenskú pandemickú situáciu obom maloletým deťom zakúpila 2 tablety a počítač v celkovej sume 1300 eur. Obom uhrádza za mobil mesačne 5 eur. Maloletý T. navštevuje X. ročník základnej školy. Je zdravý. Venuje sa futbalu za čo uhrádza 10 eur mesačne. Navštevuje školský klub, za ktorý uhrádza 14 eur mesačne. Taktiež mu uhradila na začiatku školského roka poplatok škole vo výške 40 eur a zakúpila školské potreby a

pomôcky v sume cca 100 eur. Má intoleranciu na laktózu a z toho dôvodu sa nebude môcť v škole stravovať. V tejto súvislosti má zvýšené výdavky na zabezpečovanie stravy maloletému. Obom deťom v období Vianočných sviatkov zrekonštruovala detskú izbu, na čo vynaložila sumu vo výške cca 1500 eur. Spolu s deťmi býva v 3-izbovom byte, ktorého výlučnou vlastníčkou je jej matka a v byte býva spolu s nimi. Matka je starobnou dôchodkyňou. Od januára 2021 poberá starobný dôchodok vo výške 600 eur mesačne. Ona je živnostníčkou v odbore finančného poradenstva a realít. Z tejto činnosti dosahuje mesačný príjem vo výške cca 800 eur. Z tohto príjmu uhrádza za internet, TV, telefón svoj a maloletých detí celkovú sumu vo výške 120 eur mesačne. Na stravu uhrádza od 300 do 400 eur mesačne. Stravu na každé dieťa vyčísľuje sumou 100 eur mesačne. Matke prispieva na bývanie sumou od 100 do 150 eur mesačne podľa výšky jej príjmu nakoľko tento je premenlivý. Iné vyživovacie povinnosti nemá. Nevlastní nehnuteľnosti. Je vlastníčkou osobného motorového vozidla značky F. s rokom výroby 2010, ktoré zakúpila v roku 2017 za kúpnu cenu 10 000 eur. Nemá žiadne dlhy ani úspory. Sebe a deťom uhrádza poisťky v celkovej výške 135 eur mesačne, z čoho suma 75 eur prináleží na poisťné pre deti, ktoré sú pripoistené v tejto zmluve. Maloleté deti majú priezvisko po jej bývalom manželovi, R.. Q. K.. Ich manželstvo bolo rozvedené. Po rozvoze manželstva si vzala späť svoje rodné priezvisko a obe deti chcú mať priezvisko rovnaké ako ona. Jej bývalý manžel je pre nich cudzím človekom. Nemajú s ním žiadne väzby, preto má za to že takéto rozhodnutie je v záujme maloletých detí. Pri predchádzajúcej zmene priezviska detí nebolo potrebné rozhodnutie súdu, nakoľko otec s touto zmenou súhlasil. Otec detí uhrádzal určené výživné asi po dobu jedného roka od určenia súdom. Od roku 2013 neuhrádza výživné v žiadnej výške. V súčasnej dobe jej je vyplácané náhradné výživné. Výživné otca je vymáhané v exekučnom konaní avšak doposiaľ nebola vymožená žiadna suma.

15. Otec na pojednávaní dňa 28.6.2021 uviedol, že od 30.7.2020 sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody na základe odsúdenia Okresným súdom Košice I pre trestný čin zanedbania povinnej výživy, nakoľko neuhrádzal výživné na synov N. a L. N.. Obe deti sú v súčasnej dobe plnoletí. Jeho vyživovacia povinnosť k nim trvá nakoľko sa naďalej pripravujú štúdiom na budúce povolanie. Matka maloletého Z. a T. naňho taktiež podala trestné oznámenie pre neplnenie vyživovacej povinnosti. V tejto veci doposiaľ nebolo právoplatne rozhodnuté. Bol uznaný vinným bez uloženia trestu s tým, že uložený trest, ktorý vykonáva sa považuje za dostatočný. Uložený trest vykoná 28.7.2021. Je mu ľúto, že nemôže na výživu maloletých detí prispievať. Pred nástupom na výkon trestu odňatia slobody nemal stabilný príjem. Privyrábal si brigádnickou činnosťou ako L. O. B.L. F. E.. Z tejto činnosti dosahoval príjem vo výške 100 až 120 eur mesačne. I pokiaľ som sa snažil riadne zamestnať a dosahovať vyšší príjem, nemal šťastie aby ho niekto prijal do stáleho zamestnania. Bolo mu povedané, že vzhľadom na svoj vek je neperspektívny. V minulosti ukončil 4 roky štúdia W. a v roku 2013 absolvoval T. N.. Pred 5 rokmi pracoval po dobu 2 mesiacov v Českej republike. Má ukončené stredoškolské vzdelanie, ukončil gymnázium. Má zdravotné problémy. Je možné, že po vykonaní trestu odňatia slobody podá žiadosť o priznanie invalidného dôchodku. Prekonal srdcovú príhodu a pľúcnu embóliu. Súdu predložil k nahliadnutiu lekárskej správy. Z prepúšťacej správy Východoslovenského ústavu srdcových a cievnych chorôb, a.s., Klinika kardiológie, Košice vyplynula hospitalizácia otca v období od 31.7.2020 do 4.8.2020 so záverom B.Ú. S. M. I. L. H. M., N. H. M., V. B., F. K., I., odporúčané nefajčiť, diéta racionálna s obmedzením kuchynskej soli a tukov, kontroly TK, SF, EKG, pacient vo výkone väzby, nutné pravidelné kontroly, pt INR dispenzar kardiológom. Podľa prepúšťacej správy Nemocnice pre obvinených a odsúdených Trenčín, Súdna 15 zo dňa 26.10.2020 bol otec hospitalizovaný v období od 13.10.2020 do 27.10.2020 s diagnostickým záverom M. F. M.Y. S., G.-H. N., N. H. M., V. B., K., M. B. E. B., O. W. I., odporúčanie v strave obmedzenie soli, živočíšnych tukov, nefajčiť, primeraná fyzická aktivita, pravidelné kontroly, odporúčané poberanie liekov Nolpaza, Betaloc, Hydrochlorothiazide, Tritace, Agen, Atoris, Warfarin, Cardilan. V súčasnej dobe nevlastní nehnuteľnosti ani hnuťelný majetok vyššej hodnoty. V minulosti vlastnil 3-izbový byt avšak z dôvodu nesplácania hypotekárneho úveru bol tento byt v období rokov 2012 - 2013 predaný v dražbe. Pred nástupom na výkon trestu odňatia slobody býval v záhradkárskych oblastiach, nemal stabilné bývanie. Uviedol, že so zmenou priezviska maloletých detí súhlasí.

16. Matka k výpovedi otca uviedla, že dôvodom, pre ktorý si otec nedokázal nájsť stabilné bývanie a pre ktorý ho s deťmi opustila bola skutočnosť, že vo zvýšenej miere požíval alkoholické nápoje. Trvala na tom, aby súd udelil súhlas namiesto otca k podaniu žiadosti o zmenu priezviska detí nakoľko vyjadreniu otca neverí. I v minulosti uviedol, že so zmenou priezviska súhlasí a na matriku sa neodstavil.

17. Kolízny opatrovníka na pojednávaní odporučila návrhu v časti udelenia súhlasu matke namiesto otca k podaniu žiadosti o zmenu priezviska maloletých detí vyhovieť nakoľko takéto rozhodnutie zodpovedá

prejavenej vôli maloletých detí. Deti majú priezvisko po bývalom manželovi ich matky, vo vzťahu ku ktorému nemajú žiadne väzby. Taktiež odporučil rozhodnúť o zvýšení výživného nakoľko od poslednej úpravy výživného uplynulo dlhšie časové obdobie a akékoľvek zvýšenie výživného je v prospech a v záujme maloletých detí, u ktorých sa značným spôsobom zvýšili potreby.

18. Podľa čl. 11 CMP súd postupuje a rozhoduje v súlade s platnými a účinnými právnymi predpismi pri zohľadnení ich vzájomného vzťahu a v súlade so základnými princípmi tohto zákona.

19. Podľa ust. § 1 CMP podľa tohto zákona súdy prejednávajú a rozhodujú veci ustanovené v tomto zákone.

20. V zmysle ust. § 111 písm. b) a § 120 CMP v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozhoduje o úprave výkonu rodičovských práv a povinností, a to rozsudkom.

21. Podľa ust. § 2 ods. 1 a 2 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len "účastník") a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy vecí nevyplýva inak.

22. Podľa ust. § 217 ods. 1 veta prvá zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (CSP) pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

23. Podľa ust. § 121 CMP rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

24. Podľa ust. § 62 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

25. Podľa ust. § 75 ZOR pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

26. Podľa ust. § 76 ods. 1 a § 77 ods. 1 ZOR výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu. Právo na výživné sa nepremičuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

27. Podľa § 35 ZOR ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vysťahovaní maloletého dieťaťa do cudziny, správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

28. Z vykonaného dokazovania má súd za preukázané, že návrh bol podaný dôvodne. Matka navrhla zvýšenie výživného na mal. Z. zo sumy 43 eur na 120 eur mesačne a u mal. T. zo sumy 40 eur na 120 eur mesačne. Z dokazovania vyplynulo, že oproti predchádzajúcej úprave výživného sa zmenili

pomery na strane všetkých účastníkov konania, a to predovšetkým na strane maloletých detí. V čase poslednej úpravy sa maloleté deti nachádzali v celodennej starostlivosti matky. V súčasnej dobe je mal. Z. žiakom X. a T. X. ročníka základnej školy. Vzhľadom na vek maloletých a na obdobie aktívneho fyzického rastu sa u maloletých zvýšili výdavky na školské potreby, oblečenie, obuv, ako aj výdavky na stravu a ostatné potreby primerané ich aktuálnemu veku a záujmom. Okrem týchto výdavkov maloletý Z. sa venuje hre M. za čo matka uhrádza 8 eur mesačne, navštevuje N., v súvislosti s čím uhrádza 20 eur mesačne. Má diagnostikovanú B. F.. Pravidelne užíva lieky, za čo matka uhrádza 20 eur mesačne. Zakupuje mu mesačník na MHD v sume 10 eur mesačne. Mal. T. je žiakom X. ročníka základnej školy. Navštevuje školský klub za ktorý uhrádza 14 eur mesačne. Venuje sa futbalu, za čo uhrádza 10 eur mesačne. Má R. I. Y. a v tejto súvislosti má matka zvýšené výdavky na zabezpečenie stravy. Obom deťom uhradila na začiatku školského roka poplatok škole vo výške á 40 eur. Zakúpila im školské potreby a pomôcky vo výške á 100 eur. V súvislosti s celospoločenskou pandemickou situáciou deti absolvovali dištančné vzdelávanie, a preto im musela zakúpiť tablety a počítač v celkovej sume 1 300 EUR. Otec na výživu detí neprispieva žiadnym spôsobom. Všetky potreby detí zabezpečuje matka. Pomery sa zmenili i na jej strane. V čase poslednej úpravy matka zabezpečovala deťom celodennú starostlivosť, poberala rodičovský príspevok vo výške 194,70 eur a prídavky na deti 45,08 eur. V súčasnej dobe je zamestnaná s príjmom vo výške cca 800 eur. Poberá príspevok na osobnú asistenciu vo výške 360 eur mesačne. S deťmi býva u svojej matky rovnako ako v čase predchádzajúcej úpravy. Matke prispieva na bývanie sumou od 100 do 150 eur mesačne. Zo svojho príjmu uhrádza za TV, internet a telefóny celkovú sumu 120 eur mesačne. Na stravu uhrádza od 300 do 400 eur mesačne. Stravné na každé dieťa vyčíslila sumou 100 eur mesačne. Sebe a deťom uhrádza mesačne poisťku vo výške 135,- eur, z čoho suma 75 eur predstavuje poisťné na deti. Nehnuteľnosti nevlastní, v roku 2017 zakúpila osobné motorové vozidlo v sume 10 000 eur.

29. Pomery sa zmenili i na strane otca detí. Od 30.7.2020 sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody na základe odsúdenia vyššie citovaným rozhodnutím Okresného súdu Košice I pre prečin zanedbania povinnej výživy z dôvodu neplnenia vyživovacej povinnosti k deťom N. a L.T. N.N.. Vo výkone trestu nie je zaradený do pracovného pomeru. Nedosahuje žiadny príjem. Za vinného z prečinu zanedbania povinnej výživy bol uznaný i citovaným rozhodnutím tunajšieho súdu z dôvodu neplnenia vyživovacej povinnosti voči mal. Z. a T.. Uložený trest vykoná dňa 28.7.2021. Pred nástupom výkonu trestu nemal stabilný príjem. Privyrábal si brigádnickou činnosťou, z ktorej dosahoval príjem v výške 100 až 120 eur mesačne. V čase poslednej úpravy bol konateľom spoločnosti H. B. M..L..T., ktorá nevykazovala 3 roky činnosť. Vykonával práce na základe dohody o vykonaní prác, na základe ktorých v roku 2011 dosiahol príjem 300 eur. Do apríla 2012 odrobil 2 smeny a dosiahol príjem 25-26 eur. Skúšobne vykonával V. na základe dohody. Mal ďalšie 2 vyživovacie povinnosti. Užíval 3-izbový byt, za ktorý uhrádzal do 80 eur mesačne nájomné s platbou média. S bývalou manželkou nemal vyporiadané BSM k tomuto bytu. Z dôvodu nesplácania hypotekárneho úveru mala prebehnúť dražba a predaj bytu. Iné nehnuteľnosti a hnutelné veci väčšej hodnoty nevlastnil.

30. Vyživovacia povinnosť predstavuje obsahovú zložku základných rodinno-právnych vzťahov. Je praktickým vyjadrením ekonomickej funkcie rodiny, ktorej účelom je zabezpečovať pre svojich členov uspokojovanie materiálnych potrieb a to vzájomnou pomocou podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Vyživovacia povinnosť rodičov voči deťom predstavuje jeden z dvoch základných pilierov systému zákonnej povinnosti poskytovať výživu. Cieľom tejto právnej úpravy je zabezpečiť výživu ekonomicky najslabšej skupine osôb v spoločnosti, deťom. Povinnými subjektmi sú rodičia dieťaťa. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči dieťaťu trvá, kým dieťa nie je schopné samé sa živiť. Každý z rodičov je povinný vyživovať svoje dieťa. Vyživovacia povinnosť má však niekoľko foriem. Môže byť plnená osobnou starostlivosťou, alebo tiež čiastočne starostlivosťou o domácnosť. Druhou formou plnenia vyživovacej povinnosti je poskytovanie vecných plnení napr. bývania. Treťou formou plnenia vyživovacej povinnosti je platenie výživného ako peňažného príspevku na uhrádzanie potrieb dieťaťa. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne stará, plní vyživovaciu povinnosť prevažne osobnou starostlivosťou, poskytovaním vecných plnení ako bývanie, strava, nákup ošatenia, zabezpečenie zdravotnej starostlivosti a pod.. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne nestará, prispieva na jeho výživu výživným, ktoré určil súd.

31. Všeobecnými kritériami pre určenie výšky výživného na strane oprávneného sú relevantné odôvodnené potreby, na strane povinného schopnosti, jeho možnosti a majetkové pomery. Pri určení konkrétnej výšky výživného treba vychádzať z toho, aká finančná suma mesačne je potrebná na

úhradu odôvodnených potrieb dieťaťa, pričom medzi tieto potreby patria výživa vo vlastnom zmysle slova, hmotné potreby ako je šatstvo, bielizeň, hygienické potreby strava, ako aj potreby súvisiace s rozširovaním a prehľbovaním vzdelania dieťaťa, rozvoj jeho záujmov a potrieb, kultúrne, športové a rekreačné potreby, t.j. všetky potreby nevyhnutné pre život kultúrneho človeka v spoločnosti. Miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa, jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú má výživné zabezpečovať dieťaťu primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov.

32. S poukazom na zistené pomery účastníkov konania má súd za to, že návrh matky na zvýšenie výživného je čiastočne dôvodný. Vyživovacia povinnosť otca k maloletým deťom bola naposledy upravená pred deviatimi rokmi. Pri stanovení zvýšenia výživného súd vychádzal predovšetkým z odôvodnených potrieb maloletých, pričom platí premisa, že deti rovnakého veku majú v zásade rovnaké potreby (s výnimkou osobitných situácií, spočívajúcich napr. v zdravotnom stave a pod., ktoré skutočnosti v danom prípade zistené neboli), preto ich nie je potrebné osobitne preukazovať. Súd považoval s ohľadom na uvedené skutočnosti za primerané zvýšenie výživného na mal. Z. na sumu 80 eur a mal. T. na sumu 70 eur. Pri posudzovaní schopností a možností povinného rodiča nie sú rozhodné jeho skutočné zárodkové (majetkové) pomery, ale jeho potenciálne zárodkové (majetkové) pomery. Ak by otec nevykonával trest odňatia slobody bolo by v jeho schopnostiach a možnostiach zamestnať sa. Tým, že sa dostal do výkonu trestu odňatia slobody, vlastným zavinením spôsobil stav, kedy je jeho možnosť dosahovať príjem umožňujúci riadne plnenie vyživovacej povinnosti zmarená resp. značne obmedzená. Uvedené však nemá vplyv na rozhodovanie o výške výživného. Zníženie príjmu povinného rodiča vyplývajúce z jeho odsúdenia práve za trestný čin zanedbania povinnej výživy nie je možné vykladať na ťarchu maloletého dieťaťa, voči ktorému má odsúdená osoba vyživovaciu povinnosť, práve naopak je potrebné uprednostniť právo dieťaťa na výživu. Otec na výživu detí dlhodobo neprispieva. I pred nástupom výkonu trestu nebol riadne zamestnaný, sporadicky si privyrábal brigádnicou činnosťou rovnako ako v čase poslednej úpravy výživného. Takýto prístup možno hodnotiť ako ľahostajný a nezodpovedný, ktorý nemôže byť na úkor maloletých detí. K otcom prezentovaným zdravotným problémom na pojednávaní súd poukazuje, že pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia. Otec súdu nepreukázal skutočnosť, že jeho zdravotný stav mu neumožňuje zamestnať sa. Doposiaľ nie je poberateľom invalidného dôchodku. Má ukončené stredoškolské vzdelanie. Pri určení výživného súd vychádzal z potenciálneho príjmu otca. Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca v SR v roku 2020 predstavovala 1 133,- eur brutto, v I. štvrtroku 2021 dosahovala 1 124 eur brutto. Naposledy si otec privyrábal brigádnicou činnosťou ako L. O. B. F. E.. Podľa internetovej stránky www.platy.sk na pozícii B.Á. je dosahovaná mzda od 716 do 1 592 eur brutto, na pozícii E. od 638 do 1 486 eur brutto. Pri určení výšky výživného zohľadnil skutočnosť, že otec má ďalšie 2 vyživovacie povinnosti, nevlastní nehnuteľnosti ani hnutelné veci väčšej hodnoty.

33. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti súd má za to, že výživné v určenej výške zohľadňuje základnú mieru nevyhnutných potrieb detí vychádzajúc z ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine ako aj možnosti, schopnosti a majetkové pomery povinného rodiča. V tejto súvislosti poukazuje na to, že od poslednej úpravy výživného uplynula doba 9 rokov. Otec sa s maloletými deťmi nekontaktuje, na ich výžive sa žiadnym spôsobom nepodieľa, určené výživné neuhrádza. Po vykonaní trestu odňatia slobody je otec povinný vyvinúť zvýšené úsilie v snahe zamestnať sa, zabezpečiť si a udržať stály príjem nakoľko každý rodič je povinný usmerňovať svoje životné a pracovné aktivity tak, aby plnenie si vyživovacej povinnosti nebolo ohrozené.

34. Návrh matky v prevyšujúcej časti zamietol, nakoľko zvýšené výživné zohľadňuje odôvodnené potreby maloletých detí, ako aj možnosti, schopnosti a majetkové pomery povinného rodiča. Zároveň prihliadol na skutočnosť, že na strane matky sa zmenili pomery a jej príjem sa zvýšil. Taktiež sa zmenili jej majetkové pomery, nakoľko nadobudla vlastníctvo k osobnému motorovému vozidlu.

35. Podľa ust. § 232 ods. 3 CSP lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

36. Zvýšením vyživovacej povinnosti otca, počnúc od podania návrhu, t.j. od 3.12.2020 opakovane do budúca vznikla otcovi povinnosť zaplatiť za obdobie od 3.12.2020 do 31.7.2021 k rukám matky dlžné výživné vo výške 594,51 eur voči mal. Z. a 518,13 eur voči mal. T.. Súd zaviazal otca vzhľadom na jeho sociálnu a majetkovú situáciu uhradiť dlžné výživné v splátkach po 20 eur mesačne spolu s bežným

výživným na každé dieťa, počnúc mesiacom právoplatnosti rozsudku až do zaplatenia pod následkom straty výhody splátok.

37. Zmena priezviska maloletých detí nie je bežnou vecou súvisiacou s výkonom rodičovských práv a povinností, a preto na túto zmenu je potrebný súhlas oboch rodičov. Na pojednávaní otec uviedol, že so zmenou priezvisk detí súhlasí, i keď spočiatku prejavil nesúhlas s týmto rozhodnutím. I napriek jeho vyjadreniu súd udelil matke súhlas k podaniu žiadostí o zmenu priezvisk maloletých detí vzhľadom na nejednoznačné stanovisko otca, ako aj skutočnosť, že v súčasnej dobe sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody. Miesto jeho bydliska po vykonaní trestu nie je známe, nakoľko má hlásený trvalý pobyt bezdomovca N. - M.. Zmena priezviska detí na priezvisko ich matky, ktorá po rozvedení manželstva prijala svoje predošlé priezvisko je v záujme detí. Deti majú priezvisko po bývalom manželovi matky voči ktorému nemajú žiadne väzby. Pri rozhodnutí súd prihliadol i na skutočnosť, že zmena priezviska zohľadňuje prejavenu vôľu detí, na ktorú je súd v zmysle § 38 CMP povinný prihliadnuť.

38. O trovách konania súd nerozhodoval, nakoľko takýto návrh v konaní nebol podaný.

Poučenie:

Proti rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje v troch vyhotoveniach.

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 127 CSP, ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania.

Podľa § 365 odsek 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 odsek 1, odsek 2 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, v ktorej bola upravená starostlivosť o maloleté dieťa, styk s maloletým dieťaťom alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému dieťaťu, oprávnený môže podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa § 370 a nasl. Civilného mimosporového poriadku.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, ktorým bola upravená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.

Rozsudky o výživnom sú predbežne vykonateľné (povinnosť plniť vzniká doručením rozsudku bez ohľadu na podanie odvolania).

Účastníkom, ktorí sa svojho práva podať odvolanie voči rozsudku účinne vzdali, toto právo nepatrí.